

THỦ TƯỚNG CHÍNH
PHỦ
Số: 909/QĐ-TTg

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 14 tháng 8 năm 2003

QUYẾT ĐỊNH

Về việc phê duyệt Chương trình đổi mới công tác xây dựng, ban hành
và nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

Căn cứ Luật Tổ chức Chính phủ ngày 25 tháng 12 năm 2001;

Căn cứ Quyết định số 136/2001/QĐ-TTg ngày 17 tháng 9 năm 2001 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2001-2010;

Theo đề nghị của Bộ trưởng Bộ Tư pháp và Bộ trưởng, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Phê duyệt Chương trình đổi mới công tác xây dựng, ban hành và nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật.

Điều 2. Bộ Tư pháp và Văn phòng Chính phủ chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương triển khai thực hiện các đề án được phân công trong Chương trình.

Điều 3. Quyết định này có hiệu lực kể từ ngày ký.

Bộ trưởng Bộ Tư pháp, Bộ trưởng, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ, các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ, Thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ và Chủ tịch Hội đồng nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

CHƯƠNG TRÌNH

Đổi mới công tác xây dựng, ban hành và nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật

(Ban hành kèm theo Quyết định số 909/QĐ-TTg ngày 14/08/2003

của Thủ tướng Chính phủ)

Phần I

TÍNH CẤP THIẾT CỦA CHƯƠNG TRÌNH

Trên cơ sở tiếp tục đường lối đổi mới sâu sắc và toàn diện đất nước theo tinh thần Nghị quyết Đại hội lần thứ IX của Đảng, Quốc hội đã sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp năm 1992, đặt cơ sở cho việc hoàn thiện hệ thống pháp luật Việt Nam trong những năm tới, nhằm mục đích xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ, phát huy cao độ nội lực, chủ động hội nhập kinh tế khu vực và quốc tế; thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Đây chính là một trong những mục tiêu cơ bản, định hướng cho việc xây dựng và hoàn thiện pháp luật trong giai đoạn tới.

Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2001 - 2010 ban hành kèm theo Quyết định số 136/2001/QĐ-TTg ngày 17 tháng 9 năm 2001 của Thủ tướng Chính phủ đã đặt ra kế hoạch và biện pháp tổ chức thực hiện việc cải cách tổng thể nền hành chính nhà nước là: xây dựng và hoàn thiện các thể chế, trước hết là thể chế kinh tế của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, thể chế về tổ chức và hoạt động của hệ thống hành chính nhà nước. Trong đó, việc đổi mới quy trình xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật là một nội dung then chốt.

Thời gian qua, công tác xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật của các cơ quan nhà nước ở trung ương và địa phương đã đáp ứng được một phần quan trọng của công cuộc đổi mới đất nước; tạo ra một khuôn khổ pháp lý cơ bản để Nhà nước quản lý xã hội bằng pháp luật; từng bước hình thành và phát triển hệ thống quan điểm cơ bản về xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

Tuy nhiên, pháp luật về thẩm quyền, thủ tục ban hành văn bản quy phạm pháp luật mới chỉ được hoàn thiện một bước. Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 1996 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2002 mới chỉ dừng lại ở việc xác định những nguyên tắc chung và chỉ

quy định về thủ tục xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật của các cơ quan nhà nước ở trung ương và chưa qui định thủ tục xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật của cơ quan nhà nước ở địa phương. Đội ngũ chuyên gia thực hiện nhiệm vụ soạn thảo, thẩm định, rà soát văn bản quy phạm pháp luật còn thiếu; kinh nghiệm, trình độ còn hạn chế; cơ chế phối hợp giữa các cơ quan soạn thảo, cơ quan thẩm định còn chưa hợp lý. Mặt khác, các cơ quan nhà nước có thẩm quyền thiếu sự đầu tư thích đáng về thời gian, công sức cũng như kinh phí cho công tác tổ chức soạn thảo văn bản quy phạm pháp luật; chưa có cơ chế hữu hiệu thu hút sự tham gia đồng đẳng của các chuyên gia giỏi, các nhà khoa học và nhân dân vào quá trình xây dựng văn bản pháp luật; tiến độ xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật ở các cấp, các ngành còn chậm, chất lượng văn bản chưa cao. Tình trạng luật, nghị quyết của Quốc hội, pháp lệnh, nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội chờ nghị định; nghị quyết, nghị định của Chính phủ, quyết định, chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ chờ thông tư đã làm cho các qui phạm pháp luật trong các văn bản pháp luật nói trên chậm đi vào cuộc sống. Không ít văn bản pháp luật của các cơ quan nhà nước ở trung ương và địa phương chưa đảm bảo tính hợp pháp, tính khả thi, gây rất nhiều khó khăn cho công tác quản lý nhà nước trên các lĩnh vực của đời sống xã hội. Tình trạng dùng thông báo, công văn hành chính có chứa quy phạm pháp luật để điều hành diễn ra còn khá phổ biến ở cả trung ương và địa phương, thậm chí, có không ít trường hợp thông báo, công văn hành chính còn sửa đổi, bổ sung cả văn bản quy phạm pháp luật.

Để khắc phục những yếu kém và bất cập nêu trên, nhằm đưa công tác xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật vào nề nếp, cần phải có một Chương trình đổi mới toàn diện công tác xây dựng, ban hành và nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật.

Phần II

MỤC TIÊU, NGUYÊN TẮC CỦA CHƯƠNG TRÌNH

1. Mục tiêu của Chương trình đổi mới toàn diện công tác xây dựng, ban hành và nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật (sau đây gọi tắt là Chương

trình):

a) Mục tiêu tổng quát:

Tiếp tục đổi mới và hoàn thiện quy trình xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật; đề cao trách nhiệm của từng cơ quan trong công tác xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật; bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng, phát huy dân chủ nhằm ban hành kịp thời, đầy đủ và ngày càng nâng cao chất lượng các văn bản quy phạm pháp luật.

b) Các mục tiêu cụ thể:

Tạo dựng hệ cơ sở pháp lý đầy đủ, có chất lượng và dễ thi hành về thẩm quyền và thủ tục trong xây dựng, ban hành để nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật của các cơ quan nhà nước ở trung ương và địa phương;

Xác lập có hiệu quả cơ chế về việc tổ chức lấy ý kiến và tiếp thu ý kiến đóng góp của các cơ quan, tổ chức và nhân dân vào dự thảo các văn bản quy phạm pháp luật do các cơ quan nhà nước có thẩm quyền ban hành;

Tăng cường năng lực các cơ quan nhà nước có thẩm quyền trong việc xây dựng, ban hành để nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật; nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của đội ngũ cán bộ, công chức tham gia vào công tác xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật; cung cấp đầy đủ thông tin và điều kiện vật chất cần thiết nhằm đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật trong điều kiện mới;

Tăng cường nội dung, biện pháp quản lý nhà nước đối với công tác xây dựng văn bản quy phạm pháp luật; kiểm tra có hiệu quả việc ban hành văn bản quy phạm pháp luật của các Bộ, ngành và chính quyền địa phương;

Từng bước hiện đại hoá và áp dụng công nghệ tin học vào quá trình xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật.

2. Nguyên tắc của Chương trình:

Chương trình đổi mới công tác xây dựng, ban hành và nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật được thực hiện theo những nguyên tắc sau:

- a) Thể chế hoá kịp thời, đầy đủ và khả thi các chủ trương, chính sách, đường lối lãnh đạo của Đảng về xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; chủ động hội nhập kinh tế khu vực và quốc tế;
- b) Phù hợp với các yêu cầu của việc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân; gắn liền với việc kiện toàn tổ chức, đổi mới phương thức và nâng cao hiệu quả hoạt động của Chính phủ, các Bộ, ngành và chính quyền địa phương;
- c) Đáp ứng yêu cầu đẩy nhanh tiến độ xây dựng pháp luật trên cơ sở phát huy trí tuệ của các nhà khoa học, các nhà quản lý, thu hút sự tham gia của nhân dân lao động vào việc đóng góp ý kiến trong quá trình xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật;
- d) Dựa trên kết quả nghiên cứu, tổng kết thực tiễn, thể hiện tính kế thừa, liên tục và tính phát triển trong hoạt động xây dựng, ban hành để nâng cao chất lượng văn bản quy phạm pháp luật, phù hợp yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới của nước ta hiện nay - giai đoạn công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước vì mục tiêu "dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ và văn minh".

Phần III

NỘI DUNG CỦA CHƯƠNG TRÌNH

Để thực hiện được Chương trình này, cần thiết phải xây dựng và chỉ đạo thực hiện các đề án sau:

1. Đề án 1: Đổi mới quy trình lập dự kiến chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật dài hạn và hàng năm.

a) Mục tiêu:

Hình thành một quy trình dân chủ, khoa học, xác định rõ trách nhiệm của các cơ quan trong việc lập dự kiến chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật dài hạn và hàng năm. Trong đó, các chương trình xây dựng luật của Quốc hội, pháp lệnh của Ủy ban Thường vụ Quốc hội do Chính phủ trình và chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ phải gắn kết hữu